

Włodzimierz Godlewski, Ewa Wipszycka-Bravo, Krzysztof Kamiński, K. Babraj, Hanna Kozińska-Sowa

Deir El Naqlun

Informator Archeologiczny : badania 21, 251

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

DEIR EL NAQLUN

Polska Stacja Archeologii Śródziemnomorskiej Uniwersytetu Warszawskiego w Kairze.

Badania prowadzili: kierownik: dr Włodzimierz Godlewski, członkowie Misji: doc. dr hab. Ewa Wipszycka-Bravo, mgr inż. arch. Krzysztof Kamiński, mgr K. Babraj, Hanna Kosińska-Sowa, studentka archeologii, Grzegorz Wyrzykowski, fotograf. Badania wykopaliskowe odbyły się jesienią w okresie od 25.09 do 28.10.1987 r.

Kontynuowano badania rozpoczęte w 1986 r. na obszarze założenia monastycznego znajdującego się w pobliżu nowożytnego klasztoru Deir el Malak w oazie Fajum. Prace wykopaliskowe koncentrowały się na terenie eremu nr 2 w południowej części całego kompleksu, który został całkowicie odsłonięty. Erem nr 2 składa się z rozległego dziedzińca, trzech zespołów mieszkalnych, kuchni oraz pomieszczenia gospodarczego. W zespole mieszkalnym 28, najlepiej zachowanym w całym eremie, odsłonięto dekoracje malarskie. W trakcie badań odkryto ponad 50 dokumentów pisanych, w języku greckim, koptojskim i arabskim oraz okładkę skórzaną kodeksu z dekoracją wyciskaną. Dokumenty: listy, dokumenty gospodarcze, rysunki, fragmenty tekstów literackich, są zapisane na papirusie i paperze i można je datować na podstawie paleografii na VII - XIII w.

Obok dokumentów znaleziono również fragmenty tkanin, wyroby ze szkła i metalu oraz zespoły tygli do wytapiania metalu, ceramikę stołową i użytkową.

Erem nr 2 powstał najprawdopodobniej na przełomie VI i VII w. i funkcjonował aż do XIII w.

Na terenie komu, kryjącego reliktów zwartej zabudowy monastycznej, wykonano jeden sondaż w części północnej w celu weryfikacji stwierdzonej w sezonie poprzednim anomalii magnetycznej. Została ona spowodowana warstwą silnej spalenizny, ponieważ ta część klasztoru spłonęła w XIII - XIV w. Odsłonięte reliktów zabudowy są zachowane do wysokości 1,5 m.

DELTA WSCHODNIA

Centrum Studiów i Badań Ligabue /LSRC/ w Wenecji przy współpracy Polskiej Stacji Archeologii Śródziemnomorskiej UW w Kairze i Muzeum Archeologicznego w Poznaniu

Badaniami kierował prof. Rodolfo Fattovich, w badaniach udział wzięli dr Sandro Salvatori, dr Mario Polia oraz dr Marek Chłodnicki (autor sprawozdania). Finansowało Centrum Studiów i Badań Ligabue /LSRC/ w Wenecji. Pierwszy sezon badań + badania powierzchniowe.

W październiku i listopadzie 1987 r. zostały przeprowadzone badania powierzchniowe na terenie wschodniej Deltę Nilu, na obszarze na zachód od kanałów Bahr Muweis i El Sufiya, pomiędzy 30°50' i 31°00' szer. geogr. pn. oraz 31°30' i 31°00' dł. geogr. wach. Głównym celem badań było rozpoznanie osadnictwa przeddynastycznego i wczesnodynastycznego na tym terenie oraz wybranie stanowisk datowanych na ten okres do dalszych badań wykopaliskowych. W trakcie prac dokumentowano również stanowiska z późniejszych okresów.

Z badanego przez ekspedycję terenu znane było w literaturze archeologicznej 34 telli. W trakcie badań ustalono, że 3 z tych telli nie są stanowiskami archeologicznymi, lecz wyłącznie formacjami geologicznymi, 4 telli zostały całkowicie zniszczone przez współczesną zabudowę a 6 telli zostało już zniwelowanych i przeznaczonych na pola uprawne.